

Ключові пріоритети інноваційного розвитку підприємств в сучасних умовах євроінтеграції

Дмитро Полтавський

*аспірант кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: PoltavskiyDO@krok.edu.ua,
ORCID: 0009-0004-6560-4486*

Обрання напрямку інноваційного розвитку визначається можливостями підприємства та наявністю ресурсів, і в першу чергу інвестиційних, фінансових, необхідних для впровадження тих чи інших інновацій і очікуваної ефективності, яку може отримати підприємство від впровадження обраного інноваційного напрямку. Проте від обраних напрямів та їх обґрунтування залежить можливість досягнення підприємством стратегічних цілей, ефективність отриманих результатів та забезпечення інноваційного розвитку загалом.

Досліджуючи перспективи інноваційного розвитку підприємств в умовах євроінтеграції слід зазначити, що науковці по різному окреслюють його напрями та можливості.

Окремого значення в зростанні інноваційної активності підприємств в умовах євроінтеграції має доступ, залучення та можливість отримання фінансування для інноваційної діяльності, інноваційно-інвестиційних проєктів, оскільки інноваційна діяльність неможлива без інвестиційного забезпечення. За дослідженням науковців В. Стадник, Ю. Головчук (гальмування інноваційних процесів в українській економіці пов'язано із недостатністю внутрішніх джерел фінансування і нерозвиненістю ринку інвестицій реального сектору економіки [1]. Така не сформованість інвестиційного середовища викликана недосконалістю законодавчої бази, основ для здійснення інвестування та низького рівня інституційного, правового захисту інвестицій. Водночас, наявні на внутрішньому ринку кошти, кредитні ресурси які потенційно можуть бути спрямованими на фінансування проєктів, мають високу вартість, що робить їх залучення в інвестиційно-інноваційні проєкти економічно не вигідним [2]. Економічна, політична нестабільність в країні протягом багатьох років посилювала ризики та ускладнювала розвиток інвестиційного середовища.

Водночас, модернізація, оновлення виробничих баз з новим обладнанням, перехід на сучасні технології виробництва і випуск нової інноваційної продукції це завдання, реалізація яких потребуватиме розширення та зміцнення, а для багатьох підприємств і початку тісної співпраці між підприємствами реального сектору економіки та науковими, науково-дослідними організаціями, інститутами з метою адаптації і промислового впровадження результатів їх науково-дослідної діяльності, виробництва та комерціалізації інновацій, що є економічно вигідним та доцільним для всіх сторін, учасників [4, 5]. Проте, як впровадження нових технологій виробництва так і виробництво нової інноваційної продукції потребуватимуть від персоналу підприємства, працівників всіх рівнів нових

знань та навичок, а отже потребуватиме значних змін в освітній сфері, пов'язаних із необхідністю формування наукового потенціалу та професійних знань. В процесі формування цих знань мають бути задіяні навчальні заклади всіх рівнів освіти та впроваджена державна політика з прийняттям відповідного курсу на розвиток професійної освіти та формування кадрового та наукового потенціалів.

Узагальнення вище зазначеного дає можливість виявити та визначити головні пріоритети забезпечення інноваційного розвитку. На рівні держави, формування та впровадження державної політики інноваційного розвитку, такими пріоритетами є: визнання пріоритетних напрямів розбудови та розвитку національної інноваційної системи; удосконалення нормативних актів та механізмів забезпечення захисту інтелектуальної власності, прав авторів відповідно до міжнародних норми та стандартів; формування та розвиток в країні ринку розробок, інновацій; формування ринку інвестицій, сприятливого інвестиційного середовища, які давали б можливість фінансування інноваційної діяльності реалізації інноваційних проєктів в різних сферах; впровадження ефективних механізмів державного стимулювання, регулювання ринку інновацій; розміщення державних замовлень на інноваційні науково-технічні розробки, виготовлення високотехнологічної, інноваційної продукції; залучення малого та середнього підприємництва до активної участі в інноваційній діяльності; створення фондів фінансування інноваційної діяльності підприємств, в тому числі і малого підприємництва; розробка та реалізація державних цільових програм здійснення інноваційних розробок в стратегічних пріоритетних для країни напрямах; впровадження та реалізація державних програм підготовки кадрів, необхідних для здійснення інноваційної діяльності і зростання технологічності виробництва та інших сфер; визначення пріоритетності розвитку вітчизняної науки та впровадження в економічній сфері розробок та винаходів, досягнень, створених вітчизняними установами та організаціями; популяризація споживання продукції вітчизняного виробництва; впровадження регуляторної політики, спрямованої на формування тісних взаємозв'язків та взаємодії між науковими установами, закладами освіти, підприємствами всіх форм власності, бізнесом, спрямованих на інноваційний розвиток, створення та впровадження у виробництво, комерціалізацію інновацій з розвитком кооперації, створення інноваційно-виробничих, інноваційних кластерів, впровадженням механізмів державно-приватного та публічно-приватного партнерства; визначення та затвердження національних пріоритетів та формування інноваційної моделі розвитку України, з розробкою та прийняттям стратегічних програм інноваційного розвитку, об'єднанням наукової, освітньої, економічної сфер.

На рівні підприємств ключовими пріоритетами інноваційного розвитку є: розробка та прийняття стратегії інноваційного розвитку підприємства із визначенням стратегічних цілей розвитку; модернізація, оновлення обладнання, технічних баз виробництва продукції; закупівля нового обладнання, відкриття нових напрямів діяльності; перехід підприємств на нові високотехнологічні процеси, впровадження нових технологій виробництва; впровадження

автоматизованих систем управління виробничими процесами та автоматизація процесів в політиці, збуті продукції, інших підсистемах підприємства; активування та розбудова взаємодії з науковими установами, організаціями з метою створення інновацій, нової техніки, технологій та їх залученням на оновлення підприємства; проведення інноваційних розробок науково-дослідної діяльності, НДДРК зі створення інноваційних товарів, технологій; розробка та впровадження у виробництво нової високотехнологічної продукції; експортна орієнтація високотехнологічної продукції підприємства; впровадження енергоефективних технологій, перехід на технології економії ресурсів, безвідходного, маловідходного виробництва; зміну структури, асортименту продукції; перехід на використання у виробництві нових більш технологічних матеріалів та сировини; навчання, підвищення кваліфікації кадрових ресурсів підприємства; впровадження програм підготовки навчання кадрів, зміцнення кадрового потенціалу підприємства; розвиток ідей, креативних інноваційних рішень, процесів, технологій у всіх сферах функціонування підприємства; акумулювання внутрішніх фінансових ресурсів та їх цільове спрямування на фінансування інноваційного розвитку; впровадження проєктування з розробкою інноваційно-інвестиційних проєктів та пошук і залучення зовнішніх інвестицій, необхідних для їх реалізації.

Узагальнюючи зазначимо, що ключовими пріоритетами інноваційного розвитку є зміцнення міжнародного партнерства та активування інвестиційних процесів із залученням європейських та світових інвесторів до фінансування інноваційних проєктів в різних сферах діяльності підприємств.

Ключові слова: управління, інноваційний розвиток, управління інноваційним розвитком підприємств, євроінтеграція.

Список використаних джерел

1. Стадник В., & Головчук Ю. (2020). *Управління інноваціями на основі розвитку партнерських відносин підприємства: монографія*. Кам'янець-Подільський: Рута. 232 с.
2. Ковтуненко, К. & Пар'єва О. (2020). *Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: сутність, класифікація стратегій*. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. № 2 (12). С. 128-139.
3. Кириченко О. *Інвестиційно-інноваційне забезпечення промисловості України в умовах Четвертої промислової революції: монографія*. К.: Університет КРОК. 2021. 368 с. <https://dspace.krok.edu.ua/items/5559b91b-394d-45bb-b57b-1b5352fc1d80>
4. Швець, В. & Пашкевич, М. (2013). *Інноваційний розвиток економіки: процеси та явища*. монографія. Д.: НГУ. 612 с.
5. Точиліна, Ю. (2019). *Роль людського капіталу в інноваційному розвитку національної економіки*. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. № 26. С. 88-91